

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Національного університету «Львівська політехніка»
доктору державного управління, професору
Петровському П.М.

РЕЦЕНЗІЯ

проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, професора кафедри менеджменту організацій Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» д.е.н., проф. Чухрай Наталії Іванівни на дисертаційну роботу Левицької Яни Вікторівни на тему "Формування регіональних механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії»", представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Робота є актуальною і в контексті майбутнього відновлення економіки України після військових дій, і загалом як один із стратегічних напрямів розвитку нашого регіону і міста Львів зокрема. В Україні вже починає формуватися кластер креативних індустрій – це індустрії, що походять з індивідуальної творчості, навичок і талантів, та мають потенціал до формування добробуту і створення робочих місць через генерування та економічну реалізацію об'єктів інтелектуальної власності.

Креативність економіки є визначенням її якості, так само як і ефективність. Економічний вимір креативності полягає у виявленні її впливу на підприємництво, генерування і стимулювання інновацій, підвищення продуктивності та економічне зростання регіону. Водночас, в Україні поки що не створено повноцінної інфраструктури креативних індустрій, хоча активно розвиваються різноманітні організаційні креативні хаби: коворкінги, майстерні, інкубатори, лабораторії і кластери. Ці нові простори дають змогу більшій чисельності людей продуктивно реалізувати й розвивати власні таланти та творчі здібності. Як позитивний приклад, можна взяти створення у 2019 р. у Львові Громадської організації "Львівський кластер освіти та креативності".

Все вищезазначене обумовлює актуальність та нагальність обраної здобувачкою теми дисертації. Зокрема, активним учасником у екосистемі інновацій у Львові є Техстартуп Скул Національного університету «Львівська

політехніка», де здобувачка працює фахівцем. Зокрема, цей досвід дав змогу Яні Вікторівні провести апробацію її наукових результатів, які викладено у дисертації, частина з яких упроваджена у стратегічне планування розвитку регіону та університету.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та 11 додатків. Робота викладена на 225 сторінках, включаючи 148 сторінок основного тексту. Перелік використаних джерел містить 197 найменувань.

У вступі до дисертації подано загальну характеристику роботи, обґрунтовано всі процедурні положення та подано зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

У першому розділі дисертації «Теорія та практика публічного управління смарт-спеціалізацією «креативні індустрії» в умовах формування нової регіональної політики» описує особливості концепції смарт-спеціалізації та світового феномену сфери креативних індустрій у міжнародному та вітчизняному досвіді. Досліджено термінологічний апарат напрямку «креативні індустрії» за різними суб'єктами публічного права та засад їхнього утворення.

У другому розділі «Аналіз публічного управління смарт-спеціалізацією «креативні індустрії»: державний та регіональний рівень» визначено стан розвитку креативних індустрій в Україні та опрацьовано державні, регіональні та галузеві стратегічні нормативно-правові акти що забезпечують та регламентують розвиток креативних індустрій та впровадження смарт-спеціалізації.

У третьому розділі свого дисертаційного дослідження «Удосконалення та розвиток механізмів впровадження смарт-спеціалізації «креативні індустрії»» здобувачка пропонує формувати таргетні механізми публічного управління для впровадження даної смарт-спеціалізації через основні елементи етапів виробничого процесу креативних товарів та послуг; визначено фактори впливу на розвиток даного напрямку в Україні та способи їх покращення через механізми публічного управління.

У додатках до роботи подано акти впровадження її результатів, додаткові аналітичні матеріали та інформацію щодо апробації одержаних практичних результатів.

Щодо практичного застосування результатів роботи, то здобувачкою визначено стан та напрямки роботи креативної інфраструктури у Львівському регіоні за основними способами створення. Також доведено, що інфраструктура для розвитку регіональної смарт-спеціалізації «креативні індустрії» повинна містити наукомісткий елемент. Авторкою визначено, що у Львівському регіоні такі умови можна сформувати на базі Наукового парку «Львівська політехніка» з орієнтацією на глобальний рівень розвитку інновацій в Центрально-східному європейському регіоні. Запропоновано спосіб розрахунку економічної ефективності інфраструктурних об'єктів із врахуванням публічних механізмів для розвитку креативних індустрій за ресурсним підходом. Продемонстровано даний спосіб на прикладі нового проекту побудови комплексного центру креативних індустрій в межах Наукового парку «Львівська політехніка» шляхом таргетних механізмів державного управління, зокрема державно-інвестиційного проекту.

Загалом робота за структурою є логічною та науково обґрунтованою, відповідає паспорту спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі Левицької Яни Вікторівни, впливають з такого:

- у роботі коректно використано економіко-математичний апарат системно-структурного аналізу, математичної статистики, а також методу експертних оцінок;
- отримані результати не суперечать фундаментальним основам публічного управління;
- достовірність отриманих претендентом науково-практичних результатів засвідчено актами впровадження;
- отримані нові результати гармонійно доповнюють відомі;

- матеріали дисертації обговорювались на 5-ми міжнародних та Всеукраїнських науково-технічних конференціях, а також на наукових семінарах, і отримали схвальну оцінку.

Дисертанткою на достатньому науковому рівні обґрунтовано вибір теми, її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, аргументовано використання обраних методів дослідження. Авторка поставила перед собою мету: розроблення теоретико-методичних засад формування механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії» та практичних рекомендацій визначення ефективності застосування таких механізмів. Вважаю, що поставлену мету досягнуто у належній мірі.

Відповідно, вперше запропоновано підходи до формування механізму регіонального розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії» через етапи процесу створення креативних продуктів, який фокусує усі заходи публічного управління на ключових цілях, що має стати проривним елементом у забезпеченні розвитку суспільства, його добробуту та ефективного використання обмежених ресурсів.

У роботі доповнено класифікацію регіональних механізмів інноваційного розвитку із врахуванням особливостей концепції смарт-спеціалізації як теоретично-методичне підґрунтя для здійснення публічного управління інноваційним розвитком регіонів, враховуючи при цьому аспекти смарт-спеціалізації та особливості їх розвитку в регіональному контексті. Групування видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій, доповнено виділенням окремої групи «креативна освіта» для здійснення об'єктивного аналізу розвитку креативних індустрій в Україні.

Розвинено механізм взаємодії основних суб'єктів впровадження концепції смарт-спеціалізації та визначено залежність таких механізмів від трендів та наявного потенціалу регіону, території або місцевості, з врахуванням інституційного розвитку, який дає змогу обрати кращі бізнес-процеси з метою цілеорієнтованого вкладання державних ресурсів. З метою прогнозування соціально-економічних ефектів від реалізації відповідних проєктів, а також для вибору адекватних заходів розвитку та взаємодії на базі розвитку цієї

інфраструктури у дисертації визначено ефективність інфраструктурного забезпечення, як одного з пріоритетних базисів впливу на розвиток креативних індустрій в регіоні.

Подана до захисту дисертаційна робота свідчить про наукову зрілість дисертантки, її вміння бачити актуальні проблеми в галузі, готовність розв'язувати їх на достатньо високому науковому рівні. В цілому, дисертаційна робота Левицької Я.В. за своїм змістом і формою є завершеним самостійним дослідженням.

Позитивно оцінюючи наукове і практичне значення дисертаційної роботи, повинна відзначити, що мають місце деякі зауваження та побажання дискусійного характеру:

1. Метою дисертаційної роботи є розроблення теоретико-методичних засад формування механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії» та практичних рекомендацій визначення ефективності застосування таких механізмів. Очевидно, що предметом дослідження виступають вивчення *не теоретико-методологічні* (стор. 21), а *теоретико-методичні* “... та практичні аспекти формування механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії»”.
2. Зміст дисертації логічний, відповідає задекларованій темі дослідження. Проте дещо ізольовано викладено матеріал трьох параграфів Розділу 1 “Теорія та практика публічного управління смарт-спеціалізацією «креативні індустрії» в умовах формування нової регіональної політики”. Для кращого унаочнення взаємозв’язку та субординації понять “креативні індустрії”, “концепція смарт-спеціалізації” із механізмом публічного управління здійснення інноваційної політики на регіональному рівні, варто би було у розділі представити структурну схему чи інфографіку. Це додало би чіткості та ясності розуміння подальшого матеріалу в дисертації.
3. Дещо сумнівно виглядає запропонована у Розділі 3 параграфі 3.2 методика оцінювання факторів, які впливали на розвиток креативних індустрій Львівщини у період з 2016 по 2019 р. У роботі не доведено репрезентативність вибірки опитування (10 експертів), а метод рангової

кореляції не знімає суб'єктивного характеру оцінювання показників впливу на розвиток креативних індустрій (стор. 137-139).

4. У дисертації присутні незначні стилістичні та граматичні помилки.

Як рекомендація на майбутнє – доцільно систематизувати матеріал і підготувати статтю до друку у виданні, що входить до наукометричної бази.

Проте, висловлені зауваження і рекомендації не знижують загальної високої оцінки проведеного дослідження. Аналіз дисертації та опублікованих праць дає підстави для надання висновку про те, що дисертація Левицької Яни Вікторівни на тему "Формування регіональних механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії»", є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагомое теоретичне і прикладне значення. У дисертації розв'язано конкретне наукове завдання - удосконалення теоретико-методичних засад формування механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії» та практичних рекомендацій визначення ефективності застосування таких механізмів, що, зокрема, має важливе значення для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», вимогам освітньо-наукової програми, яку успішно завершив здобувач, вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її авторка – Левицька Яна Вікторівна – може бути рекомендованою для присудження, за умови розгляду разовою спеціалізованою вченою радою рецензованої дисертаційної роботи, ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародних зв'язків,
професор кафедри МО
д.е.н., проф.

Чухрай Наталія Іванівна